

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מס' 11281, מועד ב' / נבצרים + נספחים

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

פרק זה חמש שאלות, 8-12 (לכל שאלה – 12 נקודות).

צים לב: תוכל לענות, באופן מלא או חלקי, על כל השאלות בפרק זה, אך מספר הנקודות שתוכל לצבור בפרק לא יעלה על 40 נקודות.

1 לפניך שלושה משפטים.

I. "משאבי אנוש", לדברי פרופסור יובל, הוא מושג נורא משום שהעובד מרגיש שמתייחסים אליו כאל משאב.

II. העיסוק בסוגיית האושר בעבודה מעלה שאלות מורכבות על מהות האושר ועל תפקידו של מקום העבודה

בקשר לכך. _____

III. לא כל עבודה גורמת אושר לעובד, אך כידוע משרה מספקת, חיי עבודה יעילים ומשכורת נוחה תורמים

לאושרו של העובד בדרכים רבות. _____

א. ציין ליד כל משפט את סוג התחביר.

ב. • אם המשפט מורכב, תחם את הפסוקית או הפסוקיות שבו, וקבע את תפקידן התחבירי.

• אם המשפט מחובר, תחם את איבריו.

ג. (1) מהו התפקיד התחבירי של הצירוף המסומן בקו במשפט I? _____

(2) מהי התרומה של השימוש בצירוף זה למשפט זה? _____

(3) העתק ממשפט III מילה שתפקידה התחבירי זהה לתפקיד התחבירי של הצירוף המסומן במשפט I. _____

ד. לפניך משפט.

אנשים שאינם מאושרים בעבודתם הנוכחית לא יהיו מאושרים גם בעבודה הבאה שלהם.

המר את המשפט במשפט מורכב בעל פסוקית תנאי.

קובץ שאלות בגרות בתחביר - בהצלחה!

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מס' 11281, מועד ב / נבצרים + נספחים

2. לפניך חמישה משפטים פשוטים.

I. בשנים האחרונות עולם העבודה הולך ומשתנה.

II. כסף ופרנסה נהפכו בימינו לסיבות משניות לאושר בעבודה.

III. עובד מאושר מקפיד לבצע את עבודתו ביעילות וביצירתיות.

IV. פסיכולוגים רואים באושר חוויה או רגש.

V. קשרים בין אנשים הם בסיס להצלחה.

א. הקף את מספרי המשפטים שיש בהם נשוא פועל.

ב. ציין את מספרו של המשפט שהנשוא הפועלי בו אינו נשוא מורחב. _____

ג. לפניך שלוש מילים בצורת הבינוני המסומנות בקו במשפט III. כתוב מהו חלק הדיבור של כל אחת מן המילים (אל תכתוב את התפקיד התחבירי).

עובד _____; מאושר _____; מקפיד _____

ד. בשלושה מן המשפטים יש חלק כולל.

(1) מתח קו מתחת לחלק הכולל בכל אחד מן המשפטים האלה.

(2) באחד מן המשפטים האלה הקשר הלוגי בין החלקים הכוללים שונה מן הקשר הלוגי בין החלקים הכוללים

שבשני המשפטים האחרים.

ציין את מספר המשפט הזה, וכתוב את הקשר הלוגי במשפט זה.

מספר המשפט: _____

הקשר הלוגי: _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מס' 11281, מועד ב / נבצרים + נספחים

3. לפניך שני ציטוטים.

. אושר אינו אלא זיכרון של הסבל. (פנחס שדה)

I. כל המשפחות המאושרות דומות זו לזו. כל משפחה אומללה היא אומללה בדרכה שלה. (לב טולסטוי)

ג. כתוב את ציטוט I מחדש בלי להשתמש במבנה "אינו... אלא...". שמור על משמעות המשפט.

II. ציטוט II בנוי משני משפטים.

(1) ציין את הקשר הלוגי בין שני המשפטים בציטוט II.

(2) מהי מילת הקישור המתאימה לחבר בין שני המשפטים בציטוט II?

. לפניך משפט.

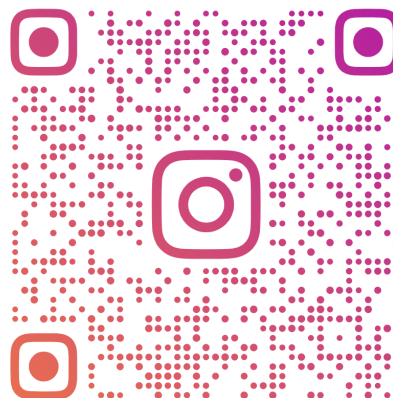
בשנים האחרונות סוגיית האושר בעבודה מעוררת שאלות מורכבות.

נתח את המשפט: ציין מעל המשפט את התפקידים התחביריים של המילים בו.

התשובות באתר עברית במחשבה תחילה הצטרפו אלינו גם באינסטגרם

אברית

מחשבה נחילה

IVRIT_LASHON

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מס' 11281, מועד ב / נבצרים + נספחים

א. 4. לפניך משפט.

כדי שהעובד יהיה מאושר במקום עבודתו, צריכים להתקיים שלושה תנאים: עבודה מאתגרת, עבודה בת ביצוע ועבודה משמעותית בעיני העובד.

(1) מתח קו מתחת לתמורה במשפט.

(2) העתק את הביטוי המכליל במשפט. _____

(3) מהו התפקיד התחבירי של הביטוי המכליל במשפט? _____

(4) על פי המשפט, נסח משפט שמנן מן התמורה ומן הביטוי המכליל.

ב. לפניך משפט מורכב.

הנוסחה "מעט הנאה והרבה משמעות" מסבירה מדוע אנשים רואים בגידול ילדים גורם עיקרי לאושר בחייהם, אף על פי שהוא תהליך שמסב להם בצד שמחה וסיפוק גם לא מעט טרדות.

(1) לפניך שתי אפשרויות תחימה של המשפט. הקף את המספר של אפשרות התחימה הנכונה.

I. הנוסחה "מעט הנאה והרבה משמעות" מסבירה מדוע אנשים רואים בגידול ילדים גורם עיקרי

לאושר בחייהם, אף על פי שהוא תהליך שמסב להם בצד שמחה וסיפוק גם לא מעט טרדות.

II. הנוסחה "מעט הנאה והרבה משמעות" מסבירה מדוע אנשים רואים בגידול ילדים גורם עיקרי

לאושר בחייהם, אף על פי שהוא תהליך שמסב להם בצד שמחה וסיפוק גם לא מעט טרדות.

(2) במשפט שבחרת, כתוב מעל הפסוקיות את התפקיד התחבירי שלהן.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מס' 11281, מועד ב / נבצרים + נספחים

5. א. לפניך משפט.

בני דור ה-Z, צעירים בני עשרים וחמש ופחות, שנולדו לתוך עולם טכנולוגי, מביאים עימם תפיסות חדשות בנוגע לציפיות שלהם מן העבודה, לכן הם מתקשים לעבוד תחת לחץ לעומת המבוגרים מהם.

כתוב על פי משפט זה שלושה משפטים פשוטים, שבכל אחד מהם הנושא התחבירי יהיה בני דור ה-Z. השמט מידע על פי הצורך.

משפט 1:

משפט 2:

משפט 3:

ב. לפניך קטע שהושמטו ממנו פסיקים.

ד"ר אורית שמאי מרצה בחוג למנהל עסקים באוניברסיטת חיפה טוענת כי ככל שעובדים מאושרים יותר, כך ביצועיהם בעבודה טובים יותר. לטענתה של שמאי מנהלים צריכים לשאוף להגברת האושר של עובדיהם לדאגה לרווחתם להתאמת תנאי העובדים לצורכיהם ולהנהגת מדיניות התואמת את נטייתם ואת כישוריהם.

הוסף לקטע פסיקים לפי ההוראות האלה:

— פסיקים בין חלקים כוללים

— פסיק לאחר הסגר

— פסיק לפני תמורה ופסיק אחריה

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מס' 11281 + נספחים

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

בפרק זה חמש שאלות, 8-12 (לכל שאלה – 12 נקודות).

שים לב: תוכל לענות, באופן מלא או חלקי, על כל השאלות בפרק זה, אך מספר הנקודות שתוכל לצבור בפרק לא יעלה על 40 נקודות.

6 א. לפניך משפט.

הדרישה שהאקדמיה ללשון העברית תפעל לשוויון מגדרי של העברית נובעת מן ההנחה

שכאשר יתקיים בשפה שוויון מגדרי, תחול התקדמות במקומן של הנשים בחברה.

(1) ציין את הסוג התחבירי של המשפט. _____

(2) אם המשפט מורכב, תחם את הפסוקיות, וציין את התפקיד התחבירי של כל פסוקית; אם המשפט הוא משפט איחוי, תחם את איבריו.

ב. לפניך משפט פשוט.

מפאת הסתמיות של לשון הזכר כל מצוות התנ"ך מנוסחות בלשון זו.

נתח את המשפט: ציין מעל המשפט את התפקידים התחביריים של המילים בו.

קובץ שאלות בגרות בתחביר - בהצלחה!

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מס' 11281 + נספחים

7. לפניך שלושה משפטים.

- I. מטעמי פמיניזם לשוני החלו הדוברים להדגיש את עניין המגדר בשימושי הלשון השונים.
- II. בתהליך מהיר למדי הולכת ואובדת הרגשת הסתמיות בצורות הרבים.
- III. אחת הדרכים לקידום שוויון מגדרי היא שימוש בשפה שוויונית.

- א. (1) מתח קו מתחת לכל הנושאים במשפטים.
- (2) ציין את מספר המשפט שהנשוא בו יוצא דופן מבחינת הסוג. _____
- (3) מהו סוג של הנשוא היוצא דופן? _____

ב. לפניך שני משפטים, ובהם חלקים כוללים.

- I. הפנייה לנשים בלשון זכר צורמת, מקוממת ומעוררת הרגשה של זלזול ושל הדרה.
- II. בסופו של דבר הפנייה בלשון זכר פוגעת במסר ובחוויה הרגשית שהמוענים מבקשים ליצור.

מתח קו מתחת לכל אחד מן החלקים הכוללים במשפטים I ו-II, וציין מעל לכל חלק כולל את התפקיד התחבירי שלו במשפט.

ג. לפניך שני משפטים, ובכל אחד מהם מילה מסומנת בקו.

- I. נוסח הפנייה חשוב כמובן לא רק מבחינה סמלית, אלא גם מבחינה מעשית.
- II. מובן שנוסח הפנייה חשוב לא רק מבחינה סמלית, אלא גם מבחינה מעשית.
- (1) מבין שתי המילים המסומנות בקו הקף את המילה שהתפקיד התחבירי שלה הוא הסגר.
- (2) הסבר את תפקידו של ההסגר במשפט.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מס' 11281 + נספחים

א. 8. לפניך שלושה משפטים מורכבים שנתחמו בהם פסוקיות.

I. אילו יכולנו לתכנן את השפה, בוודאי היינו מוותרים על המין הדקדוקי של שם המספר ושל שמות עצם שהמין שלהם הוא דקדוקי בלבד.

II. נשים נאלצות לתהות אם הפנייה מיועדת גם להן.

III. תישאר לנו שפה עילגת, אם יימנעו הכותבים משימוש בצורות המבחינות בין זכר לנקבה.

(1) ציין את מספרו של המשפט שהפסוקית התחומה בו אינה פסוקית תנאי.

(2) ציין את התפקיד התחבירי של הפסוקית במשפט שאת מספרו ציינת.

ב. לפניך משפט.

אם נשתמש בצורות נקבה גם בפנייה לגברים, נדגיש את ההדרה.

כתוב מחדש את המשפט: המר את מילת השעבוד "אם" במילת השעבוד "אילו", ושנה את המשפט בהתאם.

ג. לפניך משפט.

המתנגדים לפנייה בגוף שני רבים, שפונה לגברים ולנשים יחד, טוענים שפנייה כזאת אינה אישית מספיק, אבל בעיני רבים היא עדיפה על פני הפנייה בגוף שני יחיד, שמדירה חצי מהאוכלוסייה.

כתוב על פי משפט זה שלושה משפטים פשוטים, שבכל אחד מהם הנושא התחבירי יהיה הפנייה בגוף שני רבים. השמט מידע על פי הצורך.

(1)

(2)

(3)

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מס' 11281 + נספחים

לפניך ארבעה משפטים, ובכל אחד מהם יש תמורה.

9

- I. לפי האקדמיה ללשון העברית, המוסד העליון למדע הלשון העברית, צורת הזכר יפה גם לנקבה.
- II. הארגונים הבין-לאומיים – האו"ם והפרלמנט האירופי – פועלים לקידום שימוש בשפה שוויונית.
- III. ההצעה השלישית היא שימוש בשתי דרכי הפנייה – בזכר ובנקבה גם יחד.
- IV. האפליה הנחקרת ביותר בשנים האחרונות היא האפליה המגדרית, בייחוד האפליה המגדרית בתחום התעסוקה.

- א. מתח קו מתחת לכל תמורה בכל אחד מן המשפטים.
- ב. השלם את הטבלה שלפניך: כתוב את המילה/המילים שהתמורה ממירה בכל אחד מן המשפטים, וציין את התפקיד התחבירי שלהן.

המשפט	המילה/המילים שהתמורה ממירה	התפקיד התחבירי של המילה/המילים שהתמורה ממירה
משפט I		
משפט II		
משפט III		
משפט IV		

- ג. באיזה מן המשפטים I–IV התמורה היא תמורה מצמצמת? הסבר את קביעתך.

- ד. על פי משפט I, נסח משפט שמני מן התמורה ומן המילה/המילים שהיא ממירה.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מס' 11281 + נספחים

א. 10. לפניך שני משפטים, ובהם צורות בינוני מסומנות בקו.

I. גם חולים וגם חולות מאושפזים בבתי חולים.

II. צורת הכתיבה "שמור/שמרי" פסולה משום שהיא גורמת לכתיבה מעורפלת ומבלבלת.

השלם את הטבלה שלפניך: ציין את חלק הדיבור ואת התפקיד התחבירי של כל אחת מצורות הבינוני המסומנות בקו במשפטים.

המילה	חלק הדיבור	התפקיד התחבירי
חולים		
מאושפזים		
מעורפלת ומבלבלת		

ב. לפניך שני משפטים.

I. חוק שוויון ההזדמנויות מכיר בהשפעה של השפה על המציאות, ולכן הוא מחייב ניסוח שוויוני של מודעות "דרושים/דרושות".

II. כל האמצעים הלשוניים כשרים גם אם הם מצעידים את העברית בדרך אחרת.

(1) ציין ליד כל משפט את הסוג התחבירי שלו.

(2) ציין את הקשר הלוגי בכל אחד מן המשפטים, והעתק מכל משפט את מילת/מילות הקישור המציינות את הקשר הלוגי.

משפט I — הקשר הלוגי: _____

מילת/מילות הקישור המציינות את הקשר הלוגי: _____

משפט II — הקשר הלוגי: _____

מילת/מילות הקישור המציינות את הקשר הלוגי: _____

ג. לפניך משפט.

התמרוורים המנוסחים בלשון זכר פונים גם לנשים.

המר את המשפט במשפט מורכב בעל פסוקית ויתור.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11281 + נספחים

לפניך שני פרקים: פרק ב – תחביר, פרק ג – מערכת הצורות.
 בחר בפרק שלמדת: בפרק ב – תחביר **או** בפרק ג – מערכת הצורות.
 בפרק שבחרת ענה על השאלות לפי ההוראות.

ציין את שם הפרק שבחרת: _____

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

בפרק זה חמש שאלות 6-10. לכל שאלה – 12 נקודות.

שים לב: תוכל לענות, באופן מלא או חלקי, על כל השאלות בפרק, אך מספר הנקודות שתוכל לצבור לא יעלה על 40 נקודות.

11. לפניך שני משפטים.

I. האסטרטגיה של התחרות מעודדת ריבים, ולעיתים קרובות היא פוגעת בשיתוף הפעולה בין עמיתים בעבודה.

II. אתלטים בריטים שהשקיעו בילדותם את כל זמנם באימונים מתקשים בבגרותם ליצור קשרים חברתיים.

- א. ציין ליד כל אחד מן המשפטים II-I את הסוג התחבירי שלו.
- אם המשפט מורכב, תחם את הפסוקית, וציין מעליה את התפקיד התחבירי שלה; אם המשפט הוא משפט איחוי, תחם את איבריו.

ב. (1) העתק מכל אחד מן המשפטים II-I מילה או צירוף שתפקידם התחבירי הוא מושא.

משפט I: _____ משפט II: _____

(2) העתק מאחד מן המשפטים II-I צירוף מילים שתפקידו התחבירי הוא נשוא מורחב. _____

ג. המר את משפט II במשפט מסוג תחבירי כלשהו, שיבטא קשר של סיבה ותוצאה.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11281 + נספחים

12. א. לפניך שני משפטים מורכבים.

I. התחרות בין היצרנים נחשבת לחיובית בעיני הצרכנים כי היא גורמת להוזלת המוצרים.

II. מי שאינו מנסה אינו נכשל.

בכל משפט תחם את הפסוקית, וציין מעליה את התפקיד התחבירי שלה.

ב. לפניך שני משפטים.

I. העתקת עבודות היא עבירה חמורה על תקנון האוניברסיטה.

II. שיעור ההעתקות של עבודות עלה בחמישים אחוז בארבע השנים האחרונות.

(1) המור את שני המשפטים II-I במשפט מורכב, שיבטא את הקשר הלוגי הקיים ביניהם.

(2) המור את שני המשפטים II-I במשפט איחוי, שיבטא את הקשר הלוגי הקיים ביניהם.

ג. לפניך משפט.

מה גרם למשבר בענף הבנקאות העולמי?

נתח את המשפט: ציין מעל כל מילה את התפקיד התחבירי שלה.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11281 + נספחים

13. א. לפניך משפט ובו חלק כולל.

בסביבה הישגית המאמנים בוחנים גם את איכות הביצועים של הספורטאים ולא רק את תוצאות התחרות.

(1) סמן בקו את החלק הכולל במשפט, וציין את התפקיד התחבירי שלו.

(2) לפניך ארבעה משפטים. הקף את המשפט שהמשמעות שלו זהה למשמעות של המשפט הנתון.

— בסביבה הישגית המאמנים בוחנים קודם כול את איכות הביצועים של הספורטאים, ורק אחר כך את תוצאות התחרות.

— בסביבה הישגית המאמנים בוחנים את איכות הביצועים של הספורטאים ואת תוצאות התחרות.

— בסביבה הישגית אין המאמנים בוחנים אלא את תוצאות התחרות.

— בסביבה הישגית אין המאמנים בוחנים את תוצאות התחרות, אלא את איכות הביצועים של הספורטאים.

ב. לפניך שלושה זוגות משפטים, ובכל משפט מילה מסומנת בקו.

זוג I: • התאוריה של ד"ר גאן נהפכה למעשה.

• המתאבק הפך את יריבו על הגב.

זוג II: • אם נעשה זאת, נזכה בפרס הגדול ביותר.

• התחרות בין הספורטאים נעשתה קשה.

זוג III: • הישגיות היא היא הרגשה אישית.

• בזכות נחישותה היא השיגה הישגים נאים.

בכל זוג ציין מעל כל מילה המסומנת בקו את התפקיד התחבירי שלה.

ג. לפניך שני משפטים, ובכל אחד מהם מסומנת בקו המילה "למעשה". ציין מעל כל מילה המסומנת בקו את התפקיד התחבירי שלה במשפט.

I. התנגדתי למעשה זה משום שהוא סותר את עמדתי.

II. רוב המתחרים במרוץ טוענים שהם אינם שותפים למשחק התחרותי, אולם, למעשה, הם שמים לב היטב מי לפניהם ומי אחריהם.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11281 + נספחים

14. א. לפניך שלושה משפטים, ובכל אחד מהם יש תמורה.

I. תחרויות מפתחות אצל הילדים מיומנויות חשובות, כמו אמפתיה, התמדה ומשחק לפי תור.

II. לפי דוקטור טימותי גאן, מומחה להתפתחות ילדים, התחרות מפתחות אצל הילדים הערכה עצמית.

III. בשנת 2008, שנת המשבר הכלכלי העולמי, ריאיינתי בנקאי בכיר מבנק אמריקני גדול.

(1) בכל אחד מן המשפטים סמן את התמורה.

(2) בכל אחד מן המשפטים כתוב מעל המילה או המילים שהתמורה ממירה את התפקיד התחבירי שלהן במשפט.

ב. לפניך משפט.

המעבדות מלאות במדענים מבריקים שכבר לא מדברים זה עם זה בגלל הפחד שאחד מעמיתיהם ישיג הישגים מרשימים יותר משלהם.

פרק את המשפט לשלושה משפטים.

משפט 1: _____

משפט 2: _____

משפט 3: _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, מועד חורף מאוחר, תשפ"א, 2021, מס' 11281 + נספחים

15. א. לפניך משפט שהוסרו ממנו הפסיקים.

לדברי מנהל הסוכנות האמריקנית נגד סמים בספורט השאיפה לנצח בתחרויות ספורט פוגעת בהוגנות במשמעת ובסובלנות.

(1) סמן במשפט שני פסיקים.

(2) ציין את הנימוק להוספת כל אחד מן הפסיקים.

הנימוק להוספת הפסיק הראשון: _____

הנימוק להוספת הפסיק השני: _____

ב. לפניך משפט ובו שש מילים מסומנות בקו.

מאמנים מיומנים מחזקים את החוסן הנפשי של המתאמנים שלהם ומנטרלים את הנטייה שלהם

לתחרותיות מוגזמת.

ציין מעל כל מילה המסומנת בקו את חלק הדיבור שלה (שים לב: לא את התפקיד התחבירי).

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"א, מס' 11281 + נספחים

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

בפרק זה ענה על ארבע מן השאלות 7-11 (לכל שאלה – 10 נקודות).

שים לב: בכל שאלה שתבחר, ענה על כל הסעיפים.

16. א. לפניך שני משפטים I-II.

I. עם השנים הפעוט גדל, והטעויות המקסימות שלו נכחדות בהדרגה. _____

II. בשלב מסוים אנו מפסיקים להתפעל מן הטעויות שלו או לצחוק מהן. _____

- ציין ליד כל משפט את הסוג התחבירי שלו.
- אם המשפט מורכב, תחם את הפסוקית או הפסוקיות שבו; אם המשפט הוא משפט איחון, תחם את איבריו.

ב. לפניך משפט מורכב.

אף על פי שאנו חיים בתרבות שמקדשת את המצוינות, אנו שוכחים שהדרך למצוינות רצופה למידה מטעויות.

(1) תחם את הפסוקיות במשפט, וציין מעל כל פסוקית את התפקיד התחבירי שלה.

(2) על פי המשפט, כתוב שתי עובדות על מצוינות. נסח כל עובדה במשפט פשוט.

- _____
- _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"א, מס' 11281 + נספחים

17. א. לפניך שלושה משפטים מורכבים ובהם המילית **כי** מוגדלת.

I. מניסויים שנערכו עולה **כי** אנשים הצליחו ללמוד מצפייה בכישלון של אדם אחר.

II. פישבך חושבת שערבי כישלונות מאפשרים למידה מכישלונות **כי** במהלכם אנו לא עסוקים בהגנה

על האגו.

III. מוריו של אלברט איינשטיין לא יכלו לנבא **כי** איינשטיין יהיה אחד הגאונים בהיסטוריה, שכן הוא

התקשה בלימודים.

(1) בכל אחד מן המשפטים תחם את הפסוקית הפותחת במילית **כי**, וציין מעל הפסוקית שתחמת את התפקיד התחבירי שלה במשפט.

(2) ציין את התפקיד התחבירי של כל אחת מן המילים המסומנות בקו במשפטים I ו-II.

במשפט I: בכישלון _____

במשפט II: למידה _____

על האגו _____

ב. לפניך משפט.

בישראל נערכים "ערבי כישלונות" – אירועים שבהם מנהלים בכירים בחברות מספרים בגילוי לב לכאורה על הכישלונות שלהם.

(1) העתק את ההסגר מן המשפט. _____

(2) הסבר את תפקידן של ההסגר במשפט זה. _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"א, מס' 11281 + נספחים

18. א. לפניך חמישה משפטים.

- I. נבירה בכישלון יכולה דווקא לטרפד הישגים.
 - II. הסטארט-אפ הראשון של ביל גייטס היה כישלון חרוץ.
 - III. איך שני הדברים האלה עולים בקנה אחד?
 - IV. האמונה באנשים מוכשרים הולכת ומתחזקת.
 - V. באימון היומי שלה היא הולכת ורצה במסלול קבוע בפארק.
- (1) הקף את מספרי המשפטים שהנשוא בהם הוא נשוא מורחב.
 - (2) ציין את מספריהם של המשפטים שלא הקפת, וציין את סוג הנשוא בכל משפט.

(3) במה שונה משמעות המילה "הולכת" במשפט IV ממשמעות המילה "הולכת" במשפט V?

ב. לפניך שלושה ציטוטים בנוגע לכישלון.

- I. כישלון הוא מעקף. הוא אינו רחוב ללא מוצא. (זיג זיגלר)
- II. כל ההצלחות בחיים אינן אלא כישלונות שהוחמצו. (רומן גארי)
- III. להצלחה אבות רבים — הכישלון יתום. (עממי)

(1) כתוב את ציטוט I במבנה "אין... אלא...".

(2) כתוב את ציטוט II במשפט במבנה רגיל (לא במבנה "אינו... אלא...").

(3) המר את ציטוט III במשפט איחוי, ובו במקום הקו המפריד תהיה מילת קישור המבטאת קשר לוגי של השוואה.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"א, מס' 11281 + נספחים

א. 19. לפניך משפט.

בסמסטר האחרון של השנה ניגשתי שוב לבחינה שנכשלתי בה בסמסטר הראשון, והצלחתי בה לאחר שלמדתי מהטעויות שלי בבחינה הראשונה.

פרק את המשפט לארבעה משפטים פשוטים, לפי הסדר הכרונולוגי:

- I _____
- II _____
- III _____
- IV _____

ב. לפניך קטע שהושמטו ממנו מילות הקישור. הוסף בו את מילות הקישור המתאימות לפי הקשר הלוגי שבסוגריים.

אפשר להניח ש (ויתור) ממש תתאמצו, תתקשו לחשוב על אנשים שנהנים להיכשל, (סיבה) בחברה ההישגית והתחרותית שלנו אנו מכוונים להצלחה (הוספה) לסלידה מכישלון. משחר ילדותנו מחנכים אותנו לראות בחוסר הצלחה (ברירה) באי־עמידה ביעדים תוצאה של פגם בהתנהלותנו או באישיות שלנו. (ויתור) (תנאי) תשאלו יועצים ארגוניים ופסיכולוגים, הם יאמרו לכם שכישלון הוא כוח מניע מן החזקים שבנמצא.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"א, מס' 11281 + נספחים

א. 20. לפניך ארבעה משפטים.

- I. זו טעות חמורה. _____
- II. טעות זו חמורה. _____
- III. חשבתי שטעיתי בשאלה הקודמת, אך התברר שטעיתי בו. _____
- IV. הטעות החוזרת הזו במבחני התלמידים חוזרת גם בכתיבתם ברשתות החברתיות. _____

(1) ליד כל משפט ציין את התפקיד התחבירי של המילה זו.

(2) • ציין את התפקיד התחבירי של המילה "טעות" במשפט I. _____

• ציין את התפקיד התחבירי של המילה "טעות" במשפט II. _____

(3) לפניך משפט IV, ובו המילה "חוזרת" מסומנת בקו.

IV. הטעות החוזרת הזו במבחני התלמידים חוזרת גם בכתיבתם ברשתות החברתיות.

ציין מעל כל מילה המסומנת בקו את חלק הדיבור שלה (לא את התפקיד התחבירי).

ב. לפניך שני משפטים, ובכל אחד מהם המילה "נעשתה" מסומנת בקו.

I. תחושת הכישלון נעשתה בלתי נסבלת ככל שהתרבו הכישלונות.

II. הטעות נעשתה בהיסח הדעת.

(1) בכל אחד מן המשפטים, I-II, ציין מעל המילה "נעשתה" את התפקיד התחבירי שלה.

(2) כתוב בעבור כל אחד מן המשפטים מילה שיכולה להמיר את המילה "נעשתה" המסומנת בו תוך שמירה על משמעות המשפט.

משפט I: _____ משפט II: _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, מועד חורף נבצרים, תשפ"א, 2021, מס' 11281

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

בפרק זה חמש שאלות 7-11. לכל שאלה – 12 נקודות. תוכל לענות, באופן מלא או חלקי, על כל השאלות, אך מספר הנקודות שתוכל לצבור בפרק לא יעלה על 40 נקודות.
שים לב: תוכל להיעזר בדף העזר לנבחן (עמ' 9).

21. לפניך שני משפטים.

I. אהרן צ'חנובר ואברהם הרשקו, מדענים ישראלים מהטכניון בחיפה, זכו בפרס נובל לכימיה בשנת 2004, ולפיכך

הם הוזמנו לטקס בלשכתו של שר המדע.

II. השאלה מני ינצח במשחק הכדורגל אינה מטרידה אותי כי הקבוצה שאני אוהד אינה משתתפת בו.

- א. ציין ליד כל משפט את הסוג התחבירי שלו.
- אם המשפט מורכב, תחם את הפסוקית או הפסוקיות שבו וציין את התפקיד התחבירי של כל פסוקית; אם המשפט הוא משפט איחוי תחם את איבריו.

ב. ציין מעל הצירוף והמילים המסומנים בקו במשפטים את התפקידים התחביריים שלהם.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, מועד חורף נבצרים, תשפ"א, 2021, מס' 11281

22. א. לפניך משפט בעל חלק כולל.

שני האיזמים על אזור החוף הם בנייה על שטח נרחב וכריית חול לבנייה.

(1) ציין את הסוג התחבירי של המשפט. _____

(2) בבסיסו של משפט כולל זה יש שני משפטים. כתוב את שני המשפטים שבבסיס משפט זה.

1. _____

2. _____

(3) המר את המשפט הנתון במשפט פועלי בלי לשנות את סוג המשפט.

(4) ציין את התפקיד התחבירי המשותף של הצירוף והמילה המסומנים בקו במשפט. _____

ב. לפניך שני משפטים II-I.

המר כל אחד מן המשפטים במשפט שתהיה בו פסוקית תיאור המתאימה לתוכן המשפט, וציין את סוג פסוקית התיאור.

I. השירים העבריים נדחקו הצידה עם כניסתה של מוזיקת הפופ והרוק לארץ.

סוג פסוקית התיאור _____

II. אנו נעשה בדק בית ערכי יסודי, שיביא לשינוי היחס כלפי המדינה.

סוג פסוקית התיאור _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, מועד חורף נבצרים, תשפ"א, 2021, מס' 11281

23. א. לפניך ארבעה משפטים.

I. האם אתה מתקשה בלימודים?

II. בבית ספרנו תוכל לקבל שיעור פרטי במחיר של שני שקלים בלבד.

III. המטרה של מיזם השיעורים הפרטיים היא מתן הזדמנות לכל תלמיד.

IV. המיזם רק התחיל, וכבר נרשמו מאה תלמידים.

(1) המר את משפטים I ו-II במשפט אחד מורכב בקשר לוגי של תנאי.

(2) המר את משפטים I ו-II במשפט אחד מורכב שיש בו פסוקית נושא.

(3) המר את משפט IV במשפט מורכב בקשר לוגי של ויתור.

(4) העתק מן המשפטים I-IV נשואים מן הסוגים האלה:

נשוא מורחב _____ נשוא שמני _____

ב. לפניך שני משפטים.

I. הנגישות למידע הפכה שוויונית יותר לעומת העבר הלא רחוק.

II. בסופו של כל יום לימודים התלמידים הופכים את הכיסאות ומניחים אותם על השולחנות.

(1) ציין את התפקיד התחבירי של כל אחת מן המילים המסומנות בקו במשפטים.

הפכה _____ הופכים _____

(2) המר את המילה "הפכה" במשפט I במילה אחרת שיש לה אותה משמעות ואותו תפקיד תחבירי.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, מועד חורף נבצרים, תשפ"א, 2021, מס' 11281

24. לפניך משפט מורכב.

תשרי הוא חודש החגים, שבו מספר ימי החופשה גדול ממספר ימי הלימודים.

(1) תחם את הפסוקית במשפט, וציין מעליה את התפקיד התחבירי שלה.

(2) העתק מן המשפט את שני הנשואים שלו.

(3) המור את המשפט במשפט פשוט ובו תמורה.

(4) המור את המשפט במשפט איחוי.

ב. לפניך שני משפטים, ובכל משפט צירוף מסומן בקו.

I. אנשים רבים ושונים רואים באינטרנט כלי ליצירת קשרים חברתיים.

II. הפער בין שכבות האוכלוסייה ילך ויגדל.

(1) מבין שני הצירופים המסומנים בקו, העתק את הצירוף שבו וי"ו החיבור משמשת לחיבור

בין חלקים כוללים.

(2) מהו התפקיד התחבירי של הצירוף האחר? _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, מועד חורף נבצרים, תשפ"א, 2021, מס' 11281

25. לפניך שני משפטים המנוסחים באמצעות המבנה "לא... אלא...".

- I. לא השופטים בחרו בשיר הזוכה אלא צופי הטלוויזיה.
 II. שימוש היתר במילה "מרגש" שוחק לא רק את המילה, אלא גם את מה שהיא מייצגת, כלומר את הרגש.

(1) ציין את הקשר הלוגי בכל אחד מן המשפטים.

משפט I: _____

משפט II: _____

(2) כתוב כל אחד מן המשפטים I, II מחדש בלי להשתמש במבנה "לא... אלא...".
 שמור על משמעות המשפט.

משפט I: _____

משפט II: _____

ב. לפניך שני משפטים.

I. מאמר זה יועלה, מן הסתם, לאתר המרשתת.

II. האינטרנט מאפשר אנונימיות, לפחות לכאורה.

(1) מהו התפקיד התחבירי המשותף לצירופים המודגשים בקו? _____

(2) מהי המטרה של השימוש בחלק תחבירי זה? הקף את התשובה הנכונה.

• לפרט את דברי הכותב.

• להדגיש את חגיגות הדיבור.

• להביע דעה או הערה של הכותב על הנאמר.

• לספק מידע שישמש רקע להבנת המשפט.

(3) לפניך שני משפטים.

I. אלימות, בעיקר פשיעה לאומנית, מפיקה מהגולש הישראלי קשת של רגשות.

II. הגיע הזמן, כנראה, שנעלה לדיון ציבורי את מה שנאמר מפה לאוזן.

הקף את המשפט שבו התפקיד התחבירי של החלק המסומן בקו זהה לתפקיד התחבירי שציינת בסעיף ב (1).

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מס' 75281 + נספחים

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

בפרק זה חמש שאלות, 7-11 (לכל שאלה – 12 נקודות).

שים לב: תוכל לענות, באופן מלא או חלקי, על כל השאלות בפרק זה, אך מספר הנקודות שתוכל לצבור בפרק לא יעלה על 40 נקודות.

26 לפניך שלושה משפטים.

- I. אדם מתקשה להבליג בשעה שאחרים מחרפים אותו. _____
- II. שתיקתו של אדם שאינו משיב למחרפיו, אף על פי שהוא מסוגל לענות, היא ביטוי של אמונה ואהבת ה'.

- III. אהבת ה' מרוממת אותו מעל פני הנגיעות הקטנוניות, לכן הוא שותק למרות העלבונות. _____
- א. ציין ליד כל משפט את הסוג התחבירי שלו.
- ב. • אם קבעת שהמשפט הוא מורכב – **תחם** את כל הפסוקיות שבו, וציין מעל כל פסוקית את התפקיד התחבירי שלה.
- אם קבעת שהמשפט הוא משפט איחוי – **תחם** את איבריו.
- ג. העתק ממשפט II את כל הנשואים שבו. ציין את הסוג של כל אחד מן הנשואים שהעתקת.
- _____
- _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מס' 75281 + נספחים

27 א. לפניך שני משפטים ובהם חלקים כוללים.

I. שתיקה דוממת כשתיקתו של אהרן היא לא רק הימנעות מתגובה אלא אף הבעת כניעה לרצון ההשגחה העליונה, קבלת רצון ה'.

II. כוחה של מילה נכלל במושג הרחב של "אונאת דברים", כלומר גרימת צער נפשי לזולת על ידי מילים קשות או פוגעניות.

(1) ציין את הסוג התחבירי המשותף לשני המשפטים. _____

(2) ציין את התפקיד התחבירי של החלקים הכוללים בכל אחד מן המשפטים.

התפקיד התחבירי במשפט I: _____

התפקיד התחבירי במשפט II: _____

(3) ציין את הקשר הלוגי שבחלק הכולל במשפט I. _____

ציין את הקשר הלוגי שבחלק הכולל במשפט II. _____

(4) הסבר מדוע סומן פסיק במשפט I (לפני המילים "קבלת רצון ה'") ובמשפט II (לפני המילים "כלומר גרימת צער...").

ב. לפניך משפט.

ההכרה בכוחה של המילה המדוברת היא המפתח להבנה שתיקה נחוצה שהרי היא מסוגלת לחרוץ גורלות.

(1) קבע את סוגו התחבירי של המשפט. _____

(2) המילה "היא" מופיעה פעמיים במשפט ומודגשת בקו.

ציין מעל כל מילה המודגשת בקו את תפקידה התחבירי.

(3) לפניך שתי מילים מן המשפט: מדוברת, מסוגלת.

כתוב מעל כל אחת מהן את חלק הדיבור שלה (לא את התפקיד התחבירי).

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מס' 75281 + נספחים

28 א. לפניך חמישה משפטים.

חבר אותם לקטע לכיד ומקושב. השתמש במילות קישור מתאימות, והשמט מילים לפי הצורך.

- (1) הדיבור הוא אמצעי טבעי ונוח.
- (2) הדיבור מסוגל ליצור תקשורת בין-אישית טובה.
- (3) תקשורת טובה מקטינה את כמות החיכוכים והאי-הבנות.
- (4) באמצעות הדיבור אפשר להבין רצונות וכוונות של אנשים.
- (5) לא מכל דיבור נוצרת תקשורת מיטבית אלא רק מדיבור נינוח ומפורש.

ב. לפניך קטע שעוסק במקרים שבהם השתיקה עלולה להזיק.

כתוב על פי הקטע שלושה משפטים פשוטים שהנושא התחבירי של כל אחד מהם הוא "שתיקה".

על כל אחד מן המשפטים לבטא חיסרון של השתיקה.

לשתיקה יש יתרונות רבים, אך עלולים להיות לה גם צדדים שליליים: מי שמשתמש בשתיקה כדי להעניש אדם אחר עושה בה שימוש פוגעני. אדם שנמנע מלהוכיח את הזולת אף על פי שתוכחה כזאת נדרשת, עושה זאת לפעמים מטעמי נוחות אישית ולא מרצון טוב. יש פעמים שאנו נתקלים בעוול, אבל מעדיפים לשתוק ולהתעלם מעושי העוול כדי לא להתעמת איתם. התנהגות כזאת מחזקת את עושי העוול, שהרי אילו היינו מוחים נגדם, הם לא היו מעיזים לפגוע.

1. _____

2. _____

3. _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מס' 75281 + נספחים

29. א. לפניך קטע שהפסיקים שבו ממוספרים. שניים מן הפסיקים סומנו שלא על פי הכללים.

המילה היא אחד מכלי העזר בתקשורת בין בני אדם. ⁽¹⁾ אין ספק, בכוחו של הדיבור להשפיע על הדובר ועל השומעים באופן ניכר – לטוב וגם לרע.
בעבר דיברו כדי להביע משהו בעל ערך, ⁽²⁾ אולם כיום, ⁽³⁾ למגינת הלב, ⁽⁴⁾ הצורך של אנשים לדבר חשוב יותר מתוכן הדברים. לעיתים המילה הנאמרת עלולה לגרום נזק רב יותר מתועלת. ⁽⁵⁾ לכן, צריך לזעוק את הקריאה לשקט כשם ששוחרי הסביבה זועקים נגד זיהום האוויר. הרוצה לשפר את איכות חייו, ⁽⁶⁾ ואת ערכם ימעט בדיבורים.

העתק את מספרי הפסיקים שסומנו שלא על פי הכללים. _____

בחר באחד מן הפסיקים שהעתקת, העתק את מספרו, ונמק במונחים תחביריים מדוע הפיסוק שגוי.

29. ב. בקטע שבסעיף א מודגשים שני צירופים.

(1) כתוב את התפקיד התחבירי המשותף לצירופים אלה. _____

(2) כתוב מהו התפקיד הרטורי של כל אחד מן הצירופים המודגשים בקטע.

29. ג. לפניך שני משפטים, ובכל אחד מהם מילה מן השורש ה-פ-ך המודגשת בקו.

I. לעיתים פיסוק לא נכון של משפט הופך את משמעותו של המשפט.

II. דיבורו הכעסני נהפך למפוים ונעים.

(1) כתוב מעל כל אחת מן המילים המודגשות בקו את התפקיד התחבירי שלה במשפט.

(2) הִמַר כל אחת מן המילים המודגשות בקו במילה אחרת בלי לשנות את משמעות המשפט.

במשפט I: _____

במשפט II: _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מס' 75281 + נספחים

- א. 30. לפניך חמישה משפטים, ובהם מודגשות בקו מילים. כתוב מעל כל אחת מן המילים המודגשות בקו את התפקיד התחבירי שלה במשפט.
- I. חזרה על המילים של בן השיח אינה מעידה על הקשבה אמיתית.
- II. אף פעם לא הצטערתי על מילים שלא אמרתי.
- III. הגשר בין המדבר לשומע הוא המילים שהוא בוחר להשמיע.
- IV. ללא מילים חמות יהיה השיח יבש וענייני.
- V. לעולם אינן דומות מילים כתובות למילים הנאמרות בעל פה.
- ב. לפניך קטע.
- הפסיכולוגים מבחינים בין שני סוגי טיפוסים — השקטים והשתקנים. הטיפוסים השקטים הם מטבעם מופנמים ואוהבי שקט, והטיפוסים השתקנים הם בעלי קושי ביכולת הדיבור.
- (1) בקטע מודגשת וי"ו החיבור פעמיים. כתוב בנוגע לכל אחת מהן בין אילו חלקים תחביריים וי"ו החיבור מחברת.
- ואוהבי שקט
- _____
- והטיפוסים השתקנים
- _____
- (2) כתוב מילת קישור אחת שתוכל להמיר את וי"ו החיבור בצירוף והטיפוסים השתקנים. שמור על הסוג התחבירי של המשפט. ציין את הקשר הלוגי שמילת הקישור מבטאת.
- מילת הקישור: _____ הקשר הלוגי: _____

